

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 4 sierpnia 2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. na podstawie Ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 53) oraz Ustawy z dnia 19 czerwca 2020 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2020 r., poz.1222) po rozpatrzeniu wniosku z dnia 20.07.2020r. odmówił E. B. prawa do ponownego przeliczenia świadczenia emerytalnego. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że decyzją z dnia 9.05.2019 r. przyznał wnioskodawczyni emeryturę na podstawie art. 24 ustawy emerytalnej od 07.06.2013 r. i ustalił jej wysokość bez pomniejszenia świadczenia o sumy kwot pobranych wcześniejszych emerytur. Emerytura ustalona w ww. decyzji jest zaś świadczeniem mniej korzystnym od dotychczas pobieranej wcześniejszej emerytury. (decyzja k. 26 – 27 akt ZUS)

W dniu 11 września 2020 r. E. B. reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika odwołała się od powyższej decyzji do Sądu Okręgowego w Łodzi uznając ją za krzywdzącą i wniosła o jej zmianę poprzez ustalenie wysokości emerytury w wieku powszechnym na podstawie wskaźnika średniego dalszego trwania życia z art. 26 ustawy z daty przejścia na emeryturę ubezpieczonej, to jest wskaźnika właściwego na miesiąc maj 2019 r. (208,8) i pozostałych danych, o których mowa w art. 25 ustawy o emeryturach i rentach z FUS (kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonej do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie) - z odsetkami od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie określonych przepisami prawa cywilnego na podstawie art. 85 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Nadto wniosła o zwrot kosztów procesu, w tym kosztów ustanowienia pełnomocnika będącego adwokatem według norm przepisanych.

Ubezpieczona podniosła, że organ rentowy przy obliczaniu emerytury posługuje się danymi i wskaźnikiem, które stanowią podstawę obliczenia emerytury (zwaloryzowany kapitał początkowy, zwaloryzowane składki, wskaźnik średniego dalszego trwania życia) z 2013 r. podczas, gdy powinien uwzględnić dane według stanu na dzień poprawnego rozpoznawania wniosku o przyznanie emerytury w wieku powszechnym, to jest na 2019 r. Według skarżącej wznowienie postępowania toczy się zasadniczo od początku, niejako od nowa, mimo tego, że od daty złożenia wniosku o przyznanie emerytury (2013 rok) minęło w 2019 r. 6 lat. Jednak wykładnia i praktyka Sądu Najwyższa wskazuje, że należy w takiej sytuacji stosować przepisy obowiązujące w dacie rozpoznawania wniosku. (odwołanie k. 3 - 5)

Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. wniósł o oddalenie odwołania wywodząc jak w zaskarżonej decyzji. Organ rentowy dodatkowo wskazał, że z uwagi na prawomocną decyzję z dnia 09.05.2019r. brak jest podstaw do ustalenia wysokości emerytury "na nowo", ponieważ wniosek o przyznanie emerytury wnioskodawczyni złożyła w dniu 19.06.2013r., a ukończyła powszechny wiek emerytalny w dniu 07.06.2013r. Decyzja z dnia 06.03.2015r. została, zaś uchylona w związku z wyrokiem Wyrok Trybunału Konstytucyjnego, który dotyczył jedynie art. 25 ust. 1 b ustawy o emeryturach i rentach z FUS. (odpowiedź na odwołanie k. 7 – 7 verte)

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił co następuje:

E. B. urodziła się w dniu (...) Ukończyła powszechny wiek emerytalny 60 lat i 2 miesięcy w dniu 7.06.2013r. (okoliczność bezsporna)

Decyzją z dnia 29 lipca 2008 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych na podstawie art. 53 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U z 2013 r., poz. 1440 z późn. zm.) przyznał ubezpieczonej prawo do wcześniejszej emerytury od dnia 01.05.2008r. Do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia organ emerytalny przyjął wynagrodzenie stanowiące podstawę wymiaru składek z 10 lat kalendarzowych tj. od 1 stycznia 1998 r. do 31 grudnia 2007 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł – 144,71 %, wysokość miesięczna świadczenia została ustalona na kwotę 1.832,21 zł brutto. Do ustalenia wysokości emerytury Zakład

Ubezpieczeń Społecznych uwzględnił 26 lat i 6 miesięcy okresów składkowych oraz 6 lat i 7 miesięcy okresów nieskładkowych. Wypłata emerytury została zawieszona, z uwagi na kontynuowanie zatrudnienia. (decyzja k. 126 akt ZUS)

Decyzją z dnia 19 lutego 2009 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych podjął wypłatę świadczenia od dnia 01.01.2009r. (decyzja k. 158 akt ZUS)

W dniu 19.06.2013r. ubezpieczona złożyła w organie rentowym wniosek o przyznanie prawa do emerytury z powszechnego wieku emerytalnego. (wniosek k. 1 -3 akt ZUS)

Decyzją z dnia 11.07.2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznał wnioskodawczyni zaliczkę na poczet przysługującej emerytury od 07.06.2013r., tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego.

Podstawę obliczenia emerytury stanowiła kwota składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kwota kapitału początkowego z uwzględnieniem ich waloryzacji, zewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przyznano emeryturę. Podstawę emerytury na podstawie art. 25 ust 1b ustawy z dnia 17 12 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych pomniejszono o sumę kwot pobranych emerytur.

Emeryturę stanowiła równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury ((...) + (...),98) – (...),04 przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę (253,70 miesięcy). Emerytura wyniosła 1912,65 zł brutto. Wypłata emerytury została zawieszona, gdyż korzystniejszym świadczeniem była dotychczasowa emerytura. (decyzja k. 17 – 18 akt ZUS)

Decyzją z dnia 6.03.2015r. ostatecznie ustalono wysokość emerytury wnioskodawczyni od dnia 7.06.2013r., tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego.

Podstawę obliczenia emerytury stanowiła kwota składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kwota kapitału początkowego z uwzględnieniem ich waloryzacji, zewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przyznano emeryturę.

Podstawę emerytury na podstawie art. 25 ust 1b ustawy z dnia 17 12 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych pomniejszono o sumę kwot pobranych emerytur.

Emeryturę stanowiła równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury ((...) + (...),98) – (...),24 przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę (253,70 miesięcy). Emerytura wyniosła 1852,34 zł brutto. Wypłata emerytury została zawieszona, gdyż nadal korzystniejszym świadczeniem była dotychczasowa emerytura. (decyzja k. 63 – 64 verte akt ZUS)

W dniu 8.04.2019r. wnioskodawczyni złożyła skargę o wznowienie postępowania w sprawie zakończonej prawomocną decyzją z dnia 6.03.2015r. i wniosła o przeliczenie emerytury z wyłączeniem zastosowania przepisu art. 25 ust. 1b ustawy o emeryturach i rentach z FUS, tj. bez pomniejszenia o kwotę pobranej wcześniej emerytury w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 06.03.2019r. o sygn. akt P 20/16. (skarga o wznowienie k. 93 akt ZUS)

Zakład Ubezpieczeń Społecznych decyzją z dnia 9.05.2019r. wznowił postępowanie w sprawie emerytury i uchylił decyzję z dnia 6.03.2015r. oraz przyznał E. B. emeryturę od dnia 7.06.2013 r. Organ rentowy obliczył wysokość świadczenia od podstawy obliczenia niepomniejszonej o kwoty pobranej wcześniejszej emerytury przysługującej na podstawie art. 46 w związku z art. 29 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z FUS.

Do obliczenia emerytury przyjęto kwotę składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego zewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przyznano emeryturę tj. do 31 maja 2013r.

Emerytura stanowiła równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, które ustalono na dzień osiągnięcia wieku emerytalnego.

Wysokość emerytury wyniosła: 190305,34 zł (kwota składek) + 365988,82 zł (kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego) : 253,70 średnie dalsze trwania życia = 2192,72 zł brutto (wyliczona kwota emerytury na 7.06.2013r.). Na dzień 1 kwietnia 2019r. wysokość emerytury wyniosła 2461,40 zł brutto miesięcznie. Wypłata emerytury została zawieszona, gdyż nadal korzystniejszym świadczeniem była dotychczasowa emerytura. (decyzja k. 96 akt ZUS)

Od wskazanej wyżej decyzji ubezpieczona nie odwołała się. (okoliczność bezsporna)

W dniu 22 lipca 2020 r. ubezpieczona złożyła w organie rentowym wniosek o przeliczenie świadczenia emerytalnego oraz wypłatę jego wyrównania wraz z odsetkami ustawowymi zgodnie z Ustawą z dnia 19 czerwca 2020 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2020 r., poz.1222). Wnioskodawczyni podniosła, że wysokość jej świadczenia powinna być obliczona według aktualnych wskaźników z tablicy średniego dalszego trwania życia a także powinny zostać uwzględnione zwaloryzowane środki, kapitał początkowy i składki. (wniosek k. 108 – 109 akt ZUS)

Zaskarżoną decyzją z dnia 4 sierpnia 2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. na podstawie Ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 53) oraz Ustawy z dnia 19 czerwca 2020 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2020 r., poz.1222) po rozpatrzeniu wniosku z dnia 20.07.2020r. odmówił E. B. prawa do ponownego przeliczenia świadczenia emerytalnego. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że decyzją z dnia 09.05.2019 r. przyznał wnioskodawczyni emeryturę na podstawie art. 24 ustawy emerytalnej od 07.06.2013 r. i ustalił jej wysokość bez pomniejszenia świadczenia o sumy kwot pobranych wcześniejszych emerytur. Emerytura ustalona w ww. decyzji jest zaś świadczeniem mniej korzystnym od dotychczas pobieranej wcześniejszej emerytury. (decyzja k. 26 – 27 akt ZUS)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o całokształt materiału dowodowego zebranego w sprawie, w szczególności dokumenty zawarte w aktach sprawy, w tym o dokumenty z akt rentowych wnioskodawczyni E. B..

Należy w tym miejscu podkreślić z całą stanowczością, iż powyższy stan faktyczny był między stronami – w zakresie koniecznym dla rozstrzygnięcia sprawy – w całości bezsporny, natomiast strony wywodziły z niego odmienne skutki prawne, ta zaś kwestia należy do oceny prawnej zebranego w sprawie materiału dowodowego, czego Sąd dokona poniżej w ramach rozważań prawnych.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył co następuje:

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego i poczynionych na jego podstawie ustaleń faktycznych oraz przeprowadzonej wyżej oceny dowodów, odwołanie wnioskodawczyni E. B. nie jest zasadne.

Zgodnie z art. 194i ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2020, poz. 53) do ustalenia podstawy obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, ubezpieczonego urodzonego w (...) r., nie stosuje się przepisu art. 25 ust. 1 b, jeżeli wniosek o przyznanie tej emerytury zgłosił w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 19 czerwca 2020 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. poz. 1222), pod warunkiem, że prawo do emerytury przed osiągnięciem wieku emerytalnego ma ustalone na podstawie wniosku złożonego przed dniem 1 stycznia 2013 r.

W myśl art. 194j powołanej ustawy 1. kwotę emerytury przyznanej na podstawie art. 24 ubezpieczonemu urodzonemu w (...)r., który wcześniej pobierał emeryturę wymienioną w art. 25 ust. 1 b na podstawie wniosku złożonego przed dniem 1 stycznia 2013 r., ustala się ponownie od podstawy ustalonej z zastosowaniem art. 194i.

2. Przeliczeniu podlega podstawa obliczenia emerytury przyjęta w decyzji o ustaleniu prawa do emerytury.

3. Do ustalenia nowej kwoty emerytury przyjmuje się średnie dalsze trwanie życia przyjęte w decyzji o ustaleniu prawa do emerytury, a następnie uwzględnia się kolejne zmiany wysokości świadczenia.

4. Emerytura w ponownie ustalonej wysokości przysługuje od dnia, od którego podjęto wypłatę emerytury przyznanej na podstawie art. 24, a w przypadku gdy prawo do tej emerytury było zawieszona - od dnia, od którego mogłaby być podjęta jej wypłata.

5. Jeżeli ponownie ustalona wysokość emerytury przyznanej na podstawie art. 24 jest wyższa od wypłacanej dotychczas, emerytowi wypłaca się wyrównanie. Kwotę wyrównania stanowi różnica między sumą kwot emerytur, jakie przysługiwałyby w okresie od dnia, o którym mowa w ust. 4, do dnia wydania decyzji, o której mowa w ust. 1, z uwzględnieniem ich waloryzacji, a sumą kwot wypłaconych w tym okresie.

6. Przepisy ust. 1-5 stosuje się odpowiednio do ponownego ustalenia wysokości renty rodzinnej.

Stosownie do treści art. 24 Ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego, wynoszącego co najmniej 60 lat dla kobiet i co najmniej 65 lat dla mężczyzn, z zastrzeżeniem art. 46, 47, 50, 50a i 50e i 184.

Zgodnie z treścią art.25 ust. 1 ustawy emerytalnej podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173-175 oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem ust. 1a i 1b oraz art. 185.

W myśl art. 26 ustawy emerytalnej emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art. 25 ustawy przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust. 5 i art. 183 cytowanej ustawy.

Wiek ubezpieczonego w dniu przejścia na emeryturę wyraża się w ukończonych latach i miesiącach.

Średnie dalsze trwanie życia ustala się wspólnie dla mężczyzn i kobiet oraz wyraża się w miesiącach.

Prezes Głównego Urzędu Statystycznego ogłasza w formie komunikatu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" corocznie w terminie do dnia 31 marca tablice trwania życia, z uwzględnieniem ust. 3, dla wieku ubezpieczonych określonego w myśl ust. 2.

Tablice, o których mowa w ust. 4, są podstawą przyznawania emerytur na wnioski zgłoszone od dnia 1 kwietnia do dnia 31 marca następnego roku kalendarzowego.

Stosownie do treści art. 114 ust. 1. pkt. 1 ustawy emerytalnej w sprawie zakończonej prawomocną decyzją organu rentowy, na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, uchyla lub zmienia decyzję i ponownie ustala prawo do świadczeń lub ich wysokość, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono nowe okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość.

Wskazać należy, że kwestią sporną w niniejszym postępowaniu było zagadnienie, czy odnośnie sytuacji prawnej wnioskodawczyni E. B. zachodzi możliwość ponownego ustalenia wysokości emerytury w myśl art. 194i ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Podkreślić w tym miejscu trzeba, że na mocy decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 9 maja 2019 r. w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 06.03.2019r. o sygn. akt P 20/16 uchylono wcześniejszą decyzję w przedmiocie ustalenia wysokości emerytury z wieku powszechnego z dnia 6.03.2015 r. i przyznano wnioskodawczyni

emeryturę na podstawie art. 24 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Wysokość emerytury nabytej wraz z osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego określono zgodnie z zasadami wynikającymi z art. 26 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z pominięciem art. 25 ust 1 b ustawy emerytalnej z dnia 17.12.1998 r., czyli podstawy emerytury nie pomniejszono o sumę kwot pobranych emerytur.

Stosownie bowiem do treści wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 06.03.2019 r. w sprawie sygn. akt P 20/16: art. 25 ust. 1 b ustawy z dnia 17 12 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2018 r. poz. 1270 oraz z 2019 poz. 39) w brzmieniu obowiązującym do 30 września 2017 r. w zakresie w jakim dotyczy urodzonych w (...) r. kobiet które przed 1 stycznia 2013 r. nabyły prawo do emerytury na podstawie art. 46 tej ustawy jest niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

W tym stanie rzeczy zatem przytoczone powyżej orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego stanowiące podstawę wznowienia postępowania i uchylenia decyzji w przedmiocie ustalenia wysokości świadczenia dotyczyło tylko i wyłącznie art. 25 ust. 1 b ustawy emerytalnej.

Brak było więc podstaw prawnych do pomniejszenia podstawy emerytury wnioskodawczynie o sumę kwot pobranych emerytur. W pozostałym natomiast zakresie uchylona decyzja z dnia 6.03.2015 r. odpowiadała prawu. Przyjęto zatem kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego i składek oraz średnie dalsze trwanie życia wyliczone na miesiąc czerwiec 2013 r., gdyż wniosek o przyznanie emerytury z wieku powszechnego wnioskodawczynie złożyła już w dniu 19.06.2013r., zaś powszechny wiek emerytalny ukończyła w dniu 07.06.2013r.

Przy czym uwypuklić należy, że wyliczonej w powyższy sposób decyzją z dnia 9 maja 2019 r. emerytury wnioskodawczynie nie kwestionowała (w tym przyjętych: kwot zwaloryzowanego kapitału początkowego i składek oraz ilości miesięcy średniego dalszego trwania życia), gdyż jej nie zaskarżyła i jest ona prawomocna.

Podnoszone zaś w niniejszym postępowaniu przez pełnomocnika wnioskodawczynie zarzuty dotyczą już prawomocnej decyzji ZUS z dnia 9 maja 2019 r., przy czym nie przedstawiono żadnych nowych dowodów, ani nie ujawniono nowych okoliczności istniejących przed wydaniem tej decyzji.

Nie ma zatem podstaw do ponownego wyliczenia wysokości emerytury ubezpieczonej w oparciu o art. 194i ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ponieważ przepis ten dotyczy ubezpieczonych urodzonych w (...) r., którzy pobierali emeryturę w wysokości ustalonej na podstawie art. 25 ust 1b ustawy emerytalnej. W świetle zaś prawomocnej decyzji z dnia 9.05.2019 r. do ustalenia podstawy obliczenia emerytury wnioskodawczynie, o której mowa w art. 24, nie zastosowano wymienionego przepisu art. 25 ust. 1b ustawy emerytalnej.

Art. 194i ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nie ma zastosowania do obecnej sytuacji prawnej wnioskodawczynie, gdyż nie należy ona do osób, które mają ustalone świadczenie emerytalne przy zastosowaniu pomniejszenia podstawy obliczenia emerytury o kwotę stanowiącą sumę kwot pobranych przez nią emerytur.

W związku z powyższym brak jest jakichkolwiek podstaw prawnych do uwzględnienia odwołania skarżącej.

Mając na względzie wskazane okoliczności Sąd Okręgowy w Łodzi na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kpc oddalił odwołanie E. B., jako niezasadne.